VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Polityki Społecznej i Rodziny**
(nr 163)
z dnia 20 listopada 2018 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 163)

20 listopada 2018 r.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, obradująca pod przewodnictwem poseł **Bożeny Borys-Szopy (PiS),** przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– wniosek o uzupełnienie składu osobowego Prezydium Komisji,

– sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. (druk nr 2941).

W posiedzeniu udział wzięli: **Elżbieta Bojanowska** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Marek Woch** pełnomocnik prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, **Helena Maryjanowska** naczelnik w Ministerstwie Edukacji Narodowej, **Anna Maria Dukat** ekspert w Business Centre Club, **Marta Świnecka** ekspert w Komendzie Głównej Policji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Dariusz Lipski, Brygida Śliwka, Małgorzata Cholewa** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Witam serdecznie na 163. posiedzeniu Komisji Polityki Społecznej i Rodziny w celu rozpatrzenia sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r., druk nr 2941. Stwierdzam kworum. Szanowni państwo, porządek dzienny został państwu doręczony, niemniej jednak Klub Parlamentarny Platforma Obywatelska złożył propozycję rozszerzenia porządku posiedzenia o punkt: rozpatrzenie wniosku o uzupełnienie składu osobowego Prezydium Komisji. Czy jest sprzeciw wobec powyższej propozycji? Nie słyszę. Stwierdzam, że porządek dzienny został przyjęty. Jeśli państwo pozwolą, rozpocznę obrady od zaproponowanego punktu. Klub Parlamentarny Platforma Obywatelska zgłosił kandydaturę pani poseł Katarzyny Mrzygłockiej na funkcję zastępcy przewodniczącej Komisji. Czy ktoś z członków Komisji chce zabrać głos w tej sprawie? Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Sławomir Jan Piechota (PO):

Pani przewodnicząca, chcę potwierdzić, że grupa posłów Platformy Obywatelskiej zgłasza panią poseł Izabelę Katarzynę Mrzygłocką na funkcję wiceprzewodniczącej naszej Komisji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję. Czy jest sprzeciw wobec powołania pani poseł Katarzyny Mrzygłockiej na funkcję zastępcy przewodniczącej? Nie słyszę. W związku z brakiem sprzeciwu, nie musimy głosować. Rozumiem, że Komisja bez słowa sprzeciwu przyjęła decyzję o powołaniu pani poseł Katarzyny Mrzygłockiej na funkcję wiceprzewodniczącej. Gratuluję bardzo pani poseł.

Przechodzimy do porządku dziennego posiedzenia. Witam panią minister Elżbietę Bojanowską wraz ze współpracownicą. Oddaję głos pani minister. Bardzo proszę o przedstawienie sprawozdania.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Elżbieta Bojanowska:

Pani przewodnicząca, panie i panowie posłowie, chcę przedstawić sprawozdanie z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2017 r. Przedłożony dokument jest bardzo szczegółowy. Przedstawię wybrane informacje dotyczące czterech głównych obszarów – profilaktyki i edukacji, ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, oddziaływań na osoby stosujące przemoc w rodzinie oraz podnoszenia kompetencji służb, przedstawicieli podmiotów realizujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zacznę od pierwszego obszaru, czyli profilaktyki i edukacji społecznej. W roku 2017 zostało między innymi przeprowadzone i zrealizowane badanie: „Ogólnopolska diagnoza infrastruktury wsparcia dla osób doznających przemocy oraz ocena efektywności i skuteczności stosowanych form pomocy". Z badań wynika, że ponad 80% osób doznających przemocy, które wzięły udział w badaniach, wskazały na dobrą lub bardzo dobrą dostępność form pomocy. Jedynie niewiele ponad 7% respondentów oceniło dostępność jako złą lub bardzo złą. 60% badanych wskazało, że informację na temat możliwości uzyskania pomocy zdobywali przede wszystkim od przedstawicieli instytucji zajmujących się pomocą – pracowników socjalnych lub policjantów. Informacje były także przekazywane przez rodzinę, znajomych albo współpracowników. W mniejszym stopniu do uzyskiwanych informacji przyczyniły się media, zarówno tradycyjne, jak i elektroniczne.

Dostępność do form pomocy dla osób doznających przemocy została oceniona pozytywnie. Najwyżej ocenione formy pomocy pod względem ich dostępności to poradnictwo psychologiczne (ponad 82%) oraz prawne (prawie 72%). Najniżej pod względem dostępności zostały ocenione zajęcia terapeutyczne dla sprawców przemocy oraz szkolenia dla osób pracujących z osobami doznającymi przemocy i sprawcami przemocy w rodzinie.

Drugie zrealizowane działanie w 2017 r. dla tego obszaru to kampania społeczna przeprowadzona w ramach budżetu ministra rodziny, pracy i polityki społecznej wraz ze środkami funduszu współpracy dwustronnej na poziomie krajowym w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego. To była kampania społeczna „Wybieram pomoc". Była ona realizowana w telewizji, internecie oraz prasie. Była również kampania *outdoor* przeprowadzona w 16 miastach. W ramach tego obszaru realizowany jest również program osłonowy Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W 2017 r. przyznano wsparcie dla 86 podmiotów na kwotę 2 785 tys. zł. Drugi obszar, czyli ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, to między innymi prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy. To zadanie jest zrealizowane przez powiaty, a finansowane ze środków budżetu państwa. Obecnie na terenie kraju funkcjonuje 35 specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Do końca 2018 r. powstanie kolejny ośrodek w Krakowie. Ze specjalistycznych ośrodków wsparcia, czyli dających schronienie, poradnictwo prawne, psychologiczne i medyczne w 2017 r. skorzystało 8558 osób. Był znaczący wzrost w stosunku do roku 2016. Z udzielanego poradnictwa skorzystało o 22% osób więcej.

Kolejne działanie z tego obszaru to zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom. Chodzi o art. 12a ustawy. Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodzin w 2017 r. w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą, na podstawie art. 12a, wynosiła 1123. W stosunku do roku 2016 nastąpił spadek o 7,5%, dokładnie o 91 dzieci. Zgodnie z ustawą, rodzicom przysługuje możliwość złożenia zażalenia do sądu opiekuńczego za odebranie dziecka. Sąd rozpatruje zażalenie niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin. W razie uznania bezzasadności lub nielegalności odebrania dziecka, sąd zarządza natychmiastowe przekazanie dziecka rodzicom. W 2017 r. do sądu wpłynęło ogółem 47 zażaleń w stosunku do 1123 dzieci. Sądy rozpatrzyły 46 zażaleń, uwzględniono 29 z nich.

Kolejne działanie to realizacja procedury Niebieskiej Karty. Zespoły interdyscyplinarne oraz grupy robocze od 2011 r. udzielają wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą w ramach procedury Niebieskiej Karty. W 2017 r. wszczęto 98 307 procedur Niebieskiej Karty, w tym bezzasadnych okazało się 20 335 przypadków. Należy wskazać,

że liczba sporządzonych formularzy Niebieskiej Karty A nieznacznie wzrosła do roku 2016, tj. niecały 1% (1097 kart). Jednocześnie jest to mniejsza liczba wszczętych procedur niż w 2014 r. i 2015 r. Służby, które najczęściej wszczynają procedurę, to cały czas: Policja – 75 662 przypadki, jednostki organizacyjne pomocy społecznej – 13 667 przypadków, a następnie gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych oraz oświata, ochrona zdrowia, ale tych przypadków jest zdecydowanie mniej.

Kolejne zadanie w ramach tego obszaru to działanie organizowane przez instytucje publiczne, które zajmują się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w formie specjalistycznego poradnictwa. W 2017 r. objęto tą formą 154 206 osób. Z poradnictwa medycznego skorzystało prawie 5 tys. osób, z poradnictwa psychologicznego prawie 70 tys., z prawnego ok. 35 tys., z socjalnego ok. 92 tys., a z zawodowego, rodzinnego ok. 35 tys. osób. Kolejne działanie to zapewnienie bezpłatnej opieki w postaci ogólnopolskiej linii telefonicznej dla osób szukających wsparcia. Telefon dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia” działa całodobowo. W wybranych godzinach prowadzone są również konsultacje w języku angielskim i rosyjskim, a w niektóre dni działa również telefoniczna poradnia prawna. Oczywiście, wszystkie rozmowy są bezpłatne dla dzwoniących osób. Trzeci obszar to oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie. To między innymi zabiegi dotyczące oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy. To zadanie jest realizowane przez powiaty i finansowane ze środków budżetu państwa. Dla przypomnienia w 2007 r. było 2900 osób objętych oddziaływaniami, w roku 2014 – 8598 osób, a w 2017 r. – 9101.

Kolejne działanie to realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Od 2017 r., zgodnie z harmonogramem programu, na to zadanie przeznaczone są dodatkowe środki finansowane z budżetu państwa. W 2017 r. uruchomiono 177 programów, do których przystąpiło ogółem 1312 osób. Ostatni obszar, czyli podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli to między innymi szkolenia dla osób pierwszego kontaktu. Ważnym zadaniem, które wynika z krajowego programu, jest profesjonalizacja służb, czyli szkolenia prowadzone przez marszałków województw, dofinansowywane ze środków budżetu państwa. To jest kwota w wysokości 547 tys. zł. W 2017 r. objętych szkoleniem było 2742 osoby.

Jak przedstawia się finansowanie tego programu? Zgodnie z ustawą budżetową na rok 2017 na realizację Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zaplanowano kwotę 18 336 tys. zł. Przede wszystkim były to środki przeznaczone na utrzymanie 35 specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy. Na ten cel wydatkowano 13 861 tys. zł, co stanowiło ponad 99% tych środków, ale na programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych – 3 253 tys. zł, na programy psychologiczno-terapeutyczne – 204 tys. zł, a dofinansowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy – 456 tys. zł. Ponadto, chcę wspomnieć, że w ministerstwie jest realizowany program osłonowy, który wspiera jednostki samorządu terytorialnego w działaniach i na ten cel zaplanowano kwotę ok. 3 mln zł.

Kończąc chcę wskazać, że kluczowym elementem skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest profesjonalizacja oraz wysokie kompetencje służb i instytucji, które pracują w obszarze przeciwdziałania przemocy, zarówno z ofiarami, jak i sprawcami. Dlatego niezmiernie ważne są wszystkie działania, które kierowane są na szkolenia dla pracowników pierwszego kontaktu. Chcę jeszcze wspomnieć, o czym już mówiłam, że w 2018 r. powstaje nowy specjalistyczny ośrodek wsparcia w Krakowie, a w przyszłym roku, zgodnie z programem, ma powstać jeszcze jeden. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję pani minister. Otwieram dyskusję. Pani poseł Magdalena Kochan, bardzo proszę.

Poseł Magdalena Kochan (PO):

Mam kilka pytań do pani minister związanych z działaniem programu, który przeglądamy co roku, żeby wiedzieć, w jakim kierunku powinno się zmieniać prawodawstwo. Pierwsze pytanie wynika z wniosków, które umieszczają państwo na końcu programu – czy i jakie zmiany w prawodawstwie zamierzają państwo przeprowadzić? Jeżeli tak, to kiedy i czy trwają już prace? Drugie moje pytanie jest związane z liczbą programów

przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, które od 2010 r. lub 2011 r. mają obligatoryjnie wprowadzać gminy, powiaty i województwa. Jeśli chodzi o województwa, jest prosty rachunek – 16 województw wypełnia ustawowy obowiązek, natomiast w 2479 gmin, tylko 2327 są takie programy. Jeszcze gorzej wygląda sytuacja w przypadku powiatów. Wprawdzie 313 powiatów wdraża program i go opracowuje, ale nie mamy informacji o 66 miastach na prawach powiatu, w których nie wiemy, czy programy są opracowywane i wdrażane. Gdyby pani minister mogła wyjaśnić ten temat, byłabym bardzo wdzięczna.

Druga sprawa dotyczy prawodawstwa, działalności Ministerstwa Sprawiedliwości, które orzeka eksmisję sprawców przemocy, bez względu czy są, czy nie, właścicielami mieszkania, w którym jest dokonywana przemoc. Chodziło nam, przy tak skonstruowanych przepisach prawa, żeby ofiara przemocy nie musiała opuszczać mieszkania, a sprawca przemocy pozostawał w nim żyjąc spokojnie, ale aby odbywało się w odwrotny sposób – sprawca przemocy miał kłopot ze znalezieniem miejsca na nocleg, a jego ofiary mogły spokojnie mieszkać w domu. W związku ze sprawozdaniem, sprawa trochę ruszyła do przodu. Jest coraz więcej takich orzeczeń sądowych. Ale czy państwo mogą przybliżyć nam temat, czy to jest wystarczający wzrost w stosunku do potrzeb? Czy stosowanie prawa nadąża za dobrym prawem? Proszę o taką informację. Sprawa dotyczy także liczby specjalnych, przyjaznych pokoi, w których dokonuje się przesłuchań dzieci. Pokoje są specjalnie wyposażone i teoretycznie powinny znajdować się w każdym sądzie rejonowym. W sprawozdaniu usłyszałam, że na 318 sądów rejonowych, zaledwie 257 posiada takie pokoje. Czy państwo zamierzają naprawić ten stan rzeczy, kiedy i czy są na to przeznaczone pieniądze? Jeśli mówimy już o Ministerstwie Sprawiedliwości, chcę zapytać o fundusz, który miał wspierać osoby poszkodowane w wyniku przestępstw, również dotyczących przemocy w rodzinie. Fundusze bardzo wspomagały organizacje pozarządowe, specjalizujące się w pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. Dzisiaj trzeba to podkreślić z całą stanowczością. W dalszym ciągu ofiarami przemocy są w przeważającej większości kobiety i dzieci. Mężczyźni także, ale znacznie rzadziej. Pytanie, czy organizacje, które do 2016 r. korzystały ze wsparcia funduszu, między innymi Centrum Praw Kobiet, mogą dzisiaj z niego korzystać? Czy są beneficjentami tego funduszu? To jest bardzo istotne dla mnie pytanie.

W podsumowaniach i wnioskach nie znalazłam informacji, że należy pomyśleć o sposobie wynagradzania osób pracujących w zespołach interdyscyplinarnych. A to jest coraz częściej podnoszony postulat. Praca w tych zespołach jest bardzo skuteczna, co widać po ocenie przez osoby poszkodowane tym przestępstwem. One naprawdę uznają, że pomoc jest udzielana w sposób profesjonalny i dobry. Jeśli 80% osób wyraża się pozytywnie, to znaczy, że działania są skuteczne i należy je wesprzeć. Zatem praca zespołów interdyscyplinarnych i powoływanych grup roboczych jest skuteczna. Czy państwo rozważają przy ewentualnych zmianach, tego nie ma we wnioskach, wprowadzenie wynagrodzenia dla tych osób? Od lat wskazujemy miejsce, w którym sprawy powinny być rozwiązywane – to są gminne komisje przeciwdziałania alkoholizmowi. Przestępczość, w tym krzywdzenie swoich najbliższych, spowodowana jest nadużywaniem środków odurzających. Czy państwo o tym myślą?

Jakie działania zamierzają państwo podjąć, w związku z oceną, którą sami zamieszczacie w pkt 3 na stronie 142, dotyczącą zaangażowania przedstawicieli ochrony zdrowia i oświaty w działania związane z uruchamianiem, między innymi, Niebieskiej Karty? Uznajecie, że te dwa środowiska nie do końca we właściwy sposób wywiązują się z powierzonych działań. Co zamierzają państwo z tym zrobić? Ostatnie pytanie, kto dzisiaj stoi na czele koordynacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie? Zgodnie z ustawą, odpowiedzialne za koordynację prac pięciu ministerstw jest Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Koordynatorem może być osoba będąca podsekretarzem stanu. Kto dzisiaj pełni tę funkcję? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję, pani poseł. Od razu muszę powiedzieć, że na sali nie ma nikogo z przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości, z nieznanych powodów, gdyż zostali zaproszeni.

Niewątpliwie część pytań pozostanie bez odpowiedzi. Ale nie chcę uprzedzać, gdyż pani minister być może będzie mogła na niektóre z nich odpowiedzieć.

Pani poseł Barbara Chrobak, a następnie pani poseł Ewa Drozd.

Poseł Barbara Chrobak (Kukiz15):

Pani przewodnicząca, pani minister, chcę również odnieść się do procedury Niebieskiej Karty. Mówiłam już w zeszłym roku, że w Niebieskiej Karcie brakuje podstawowej informacji, czyli numeru PESEL. Na wypełnienie Niebieskiej Karty potrzeba 45 minut. Pani minister powiedziała, że było bezpodstawnie wszczętych ponad 20 tys. Niebieskich Kart. Mogłabym zacytować wypowiedź policjantów z Łodzi, którzy w liście skierowanym do ministra spraw wewnętrznych i administracji pisali, że realizują z sukcesem czynności związane z procedurą Niebieskiej Karty, oczywiście zza biurka. Czy to było wynikiem sytuacji, w której ponad 20 tys. zgłoszeń było bezpodstawnych?

Zaniepokoił mnie zapis na stronie 5 załącznika dotyczącego danych statystycznych, który mówi, że nie ma ośrodków, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Czy to oznacza, że takie ośrodki nie powstają? Pani minister powiedziała, jeśli dobrze zrozumiałam, że prowadzona jest kampania w mediach, natomiast w informacji jest brak danych. Czy jest prowadzona kampania, czy nie? Pani minister mówiła również, że sądy po odebraniu dziecka nie później niż w ciągu 24 godzin rozpoznają sprawę dotyczącą zażalenia. Natomiast brakuje mi informacji, w jakim terminie, ile czasu czeka się na rozpoznanie takiego zażalenia? Z praktyki wiem, również interweniowałam, że dochodzi do sytuacji, że dziecko zostaje umieszczone w rodzinie zastępczej, gdyż sądy bardzo długo rozpoznają postępowania. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję. Pani poseł Agnieszka Hanajczyk, bardzo proszę.

Poseł Agnieszka Hanajczyk (PO):

Pani minister, szanowna Komisjo, wzmocnię głos pani poseł Kochan. Najpierw zapytam o prace dotyczące nowelizacji ustawy. Bardzo często słyszymy niepokojące informacje, że trwają prace, ale, proszę ewentualnie zaprzeczyć, pojawiają się między innymi postulaty, aby gminne programy dotyczące przeciwdziałania przemocy były fakultatywne. Informacji jest sporo, również dotyczą przeciwdziałania przemocy wobec dzieci. Być może są nieprawdziwe, ale czasami czytam o tym w mediach. Przy okazji, jeśli poruszam sprawę uchwał gminnych, czy pani wie, czy Zakopane dokonało już uchwały? Nie wie pani. To też jest interesująca sprawa, jeśli chodzi o obligatoryjny obowiązek gminy.

Kolejna sprawa. Ten materiał jest obszerny i rzeczywiście, ktoś, kto obserwuje zjawisko przeciwdziałania przemocy w rodzinie i wszelką aktywność legislacyjną, widzi, że w minionych latach dokonała się rewolucja w postrzeganiu tego zjawiska. I bardzo dobrze. Chcę zapytać, gdyż ten postulat często pojawiał się u Rzecznika Praw Dziecka, pana Marka Michalaka – co dzieje się z ogólnokrajową Narodową Strategią na Rzecz Walki z Przemocą Wobec Dzieci? Czy takie działania zostały lub będą podjęte? Czy możemy czekać na dobre informacje?

Wzmocnię głos również swoim doświadczeniem dotyczącym Fundacji Centrum Praw Kobiet. Pracowałam w ośrodku pomocy społecznej, sama tworzyłam pierwsze nieformalne instytucje, które wspierały osoby szukające pomocy w sytuacji stosowanej wobec nich przemocy. Chcę dobitnie powiedzieć, że wiele osób, zdecydowanie kobiet, wobec których używana jest przemoc, mają problem z korzystaniem z pomocy instytucjonalnej. Wynika to z różnych przyczyn, między innymi braku zaufania. Często pojawiają się sytuacje, że osoby w zespole interdyscyplinarnym mieszkają po sąsiedzku, to jest rodzina, znajomi. Często policjant jest również znajomym. Mieszkam w miejscowości, która jest położona w bezpośrednim sąsiedztwie Łodzi i od wielu lat Fundacja Centrum Praw Kobiet, filia z siedzibą w Łodzi, cieszy się ogromnym szacunkiem i uznaniem wśród osób szukających pomocy. Oczywiście, jest dofinansowanie z kasy miejskiej, ale dla wielu kobiet to jest jedyna forma pomocy i należy to uszanować. A fundacja dobrze działa od 20 lat. Jak wspomniałam, w małych miastach wygląda to zupełnie inaczej.

Kolejna sprawa, o której chcę powiedzieć, być może nie doczytałam w sprawozdaniu, chodzi o informację dotyczącą orzeczeń na temat eksmisji. Czy państwo posiadają wie-

dzę, jak wygląda sytuacja w gminach w zakresie gospodarki lokalami socjalnymi? Znowu podam przykład miejscowości położonej w pobliżu Łodzi. Przeczytałam, że 270 osób oczekuje na wyeksmitowanie sprawcy przemocy, bo nie ma lokali socjalnych. Co więcej, w 50 tysięcznym mieście nie ma schroniska dla bezdomnych ani ogrzewalni. W związku z tym, to utrudnia realizację tego zadania. Często brak możliwości wyeksmitowania, również z powodów, o którym mówiła pani poseł Kochan, niestety doprowadza do kolejnych aktów przemocy. Izolacja sprawcy od ofiary jest warunkiem *sine qua non*, żeby zrobić krok do przodu.

Kolejna, bardzo niepokojąca sprawa, pani minister. Czy państwo prowadzą badania dotyczące wzrostu liczby samobójstw i ich powodów. Od 2013 r. liczba dzieci, które popełniły samobójstwa, wzrosła z 500 do 750. To jest bardzo duży wzrost. Czy państwo prowadzą badania? Od razu nawiążę do pomocy medycznej i podeprę się wiedzą ze swojego miasta, w którym prywatne gabinety psychiatryczne i psychologiczne dla dzieci są oblegane przez rodziców, młodych ludzi. To jest znikomy procent udzielanej pomocy. Czy państwo również pracują nad tą smutną problematyką? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję. Pani poseł Ewa Drozd, proszę bardzo.

Poseł Ewa Drozd (PO):

Pani przewodnicząca, nie będę pytać pani minister, ale mam przemyślenia, wniosek do Prezydium Komisji. To jest kolejne posiedzenie Komisji, na którym omawiamy sprawozdanie z działalności różnych ustaw. Nie mogę powiedzieć, że to jest zmarnowany czas, ale nie do końca wykorzystany. Czy nie uważają państwo, że na tej sali powinny również znajdować się osoby, które na co dzień realizują tę ustawę? Przedstawione dane są suche, wynikają z informacji, jakie otrzymuje ministerstwo, a następnie zostają przełożone na sprawozdanie. Tak oczywiście ma być, ale wydaje mi się, że powinni tutaj być przedstawiciele samorządów, którzy realizują tę ustawę. Omawiamy sprawozdania, żeby pojawiały się wnioski i żebyśmy mogli poprawić prawo, które być może nie do końca dobrze funkcjonuje. Wystarczy niewiele zmienić, aby pomóc w realizacji często trudnych zadań, zarówno samorządowcom, jak i przedstawicielom instytucji, które na co dzień zajmują się tą problematyką. Myślę, że wnioski znajdujące się na końcu sprawozdania byłyby bardziej konstruktywne. Uważam, że posiedzenia komisji, na których omawiamy sprawozdania, cieszyłyby się większą popularnością i uznaniem środowiska realizującego ustawy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję. Chcę powiedzieć, że państwo z sekretariatu tradycyjnie wystosowali zaproszenia do szeregu instytucji, zgodnie z wcześniej przyjętym rozdzielnikiem. Czy ktoś z pań i panów posłów chce jeszcze zabrać głos? Może ktoś z gości? Nie słyszę. Dziękuję. Bardzo proszę, pani minister.

Podsekretarz stanu w MRPiPS Elżbieta Bojanowska:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, wiele kwestii powtarzało się w wypowiedziach pań posłanek. Odnosząc się do nowelizacji, w najbliższych dniach ustawa wyjdzie do konsultacji zewnętrznych. W związku z tym, odpowiem na pytanie, czy widzimy potrzebę nowelizacji – tak, widzimy potrzebę i będzie skierowana do konsultacji zewnętrznych. Zbierzemy wszystkie uwagi i opinie odnośnie do zaproponowanych rozwiązań. Odpowiadając pani poseł Chrobak, również będzie uregulowana kwestia brakującego numeru PESEL w Niebieskiej Karcie.

Faktycznie tak jest, że niektóre samorządy nie opracowały programów albo w momencie zbierania danych skończyły się niektóre programy, a nowe nie zostały jeszcze uchwalone. Odpowiadając pani poseł Hanajczyk – tak, rzeczywiście, Zakopane cały czas nie realizuje ustawowego obowiązku. Monitorowaliśmy, pisaliśmy, rozmawialiśmy kilkakrotnie z przedstawicielami miasta. Sprawa jest w Trybunale Konstytucyjnym. Nie ma jeszcze rozstrzygnięcia w tym temacie. Wojewodowie mogą kontrolować samorządy w tym zakresie i to robią. Natomiast wprowadziliśmy w programie osłonowym wymóg, że jednostka samorządu, aby mogła otrzymać finansowanie na realizację zadań, musi posiadać

taki program. To jest pośrednie narzędzie dla samorządów, które starają się o dodatkowe środki. Ponieważ nie mamy dodatkowych środków, jak państwo wiedzą, wprowadziliśmy od roku lub dwóch możliwość dofinansowania osób pracujących w zespołach, w ramach programu osłonowego, który posiadamy. Kto jest koordynatorem programu? Mówiąca te słowa jest koordynatorem programu. Chcę dopytać panią poseł Hanajczyk odnośnie do fundacji. Nie wiem, czy dobrze zrozumiałam, czy fundacja prowadzi dom samotnej matki?

Poseł Agnieszka Hanajczyk (PO):

Fundacja Centrum Praw Kobiet.

Podsekretarz stanu w MRPiPS Elżbieta Bojanowska:

Ale czy oni prowadzą dom samotnej matki?

Poseł Agnieszka Hanajczyk (PO):

Być może kiedyś prowadzili. Przedtem pracowałam zawodowo, teraz nie wiem, czy nadal prowadzą. Na pewno znajduje się tam poradnictwo.

Podsekretarz stanu w MRPiPS Elżbieta Bojanowska:

W związku z programem „Za życiem" mamy możliwość dofinansowania, poprzez samorządy, budowy domów dla samotnych matek. Muszę powiedzieć, że w tym roku samorządy nie do końca wykorzystały tę możliwość. Dlatego zapytałam. Oczywiście, samorząd może zlecić prowadzenie fundacji lub stowarzyszenia innemu podmiotowi.

Odnośnie do eksmisji, w programie mam zapisane, że pokrzywdzona osoba ma pierwszeństwo otrzymania takiego lokalu. Oczywiście, zdajemy sobie sprawę, że nie zawsze tak się dzieje. Odnośnie do liczby samobójstw, jako resort nie prowadzimy danych statystycznych. Być może Ministerstwo Sprawiedliwości gromadzi takie dane. Pytania skierowane do przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości, poproszę o przekazanie do tego resortu. Nie do końca zrozumiałam pytania pani poseł Chrobak, o co chodzi w kampaniach, że nie ma danych? Powiedziałam, że w ubiegłym roku była kampania społeczna „Wybieram pomoc", która została przeprowadzona w telewizji, internecie, prasie, była również kampania *outdoor*.

Poseł Barbara Chrobak (Kukiz15):

Na stronie 3 w punkcie: Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie w mediach jest napisane: Brak danych.

Podsekretarz stanu w MRPiPS Elżbieta Bojanowska:

Ale to są zupełnie dwie różne sprawy. Kampania jest realizowana przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i chodzi o określone podejście i uwrażliwienie społeczeństwa na te kwestie. Natomiast to są dane zebrane z poszczególnych resortów, instytucji. Tutaj chodzi o Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, która nie przekazała informacji w tym zakresie. To nie ma nic wspólnego z kampanią, to są dwie różne sprawy.

Odpowiadając jeszcze na pytanie dotyczące domów dla samotnych matek – jest 13 domów z 278 miejscami. To jest zadanie własne samorządu. Mogą je prowadzić zarówno gminy, jak i powiaty, jako ośrodki wsparcia. Jak powiedziałam, w ramach programu „Za życiem" dofinansowujemy adaptację, przystosowanie obiektów do domów dla samotnych matek. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję. Pani poseł Magdalena Kochan chce jeszcze dopytać. Bardzo proszę.

Poseł Magdalena Kochan (PO):

Dziękuję. Pani minister, pytałam o koordynację międzyresortowego zespołu, który powinien działać. Pytałam, kto jest dzisiaj koordynatorem, bo w sprawozdaniu nie ma słowa o działalności koordynatora i międzyresortowego zespołu. A brakuje dzisiaj przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości, Policji, nie wiem, czy są przedstawiciele Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Edukacji Narodowej? Są państwo. Chodzi także o pytania dotyczące informacji, które państwo podają we wnioskach. Chcę dopytać o liczbę posiedzeń zespołu konsultacyjnego lub koordynacyjnego, zapomniałam teraz jak się nazywa,

ale chodzi o zespół wspomagający koordynację, o przedstawicieli środowisk. Mówimy coraz częściej, głośniej i odważniej, że przemoc nie jest żadnym sposobem rozwiązywania jakichkolwiek problemów. Walczymy z przemocą różnymi sposobami. Mówienie głośno w środkach masowego przekazu, nie tylko w Polsce, ale na całym świecie, jest dowodem, że uznajemy przemoc za coś absolutnie nagannego. Współdziałanie wielu resortów musi być na właściwym poziomie. Państwo piszą, że nie domaga aktywność Ministerstwa Zdrowia, przedstawicieli tego środowiska, brakuje programów edukacyjnych i odzewu środowisk edukacyjnych. Moje pytanie brzmi: co z tym robimy? Dlaczego dzisiaj na posiedzeniu Komisji pani koordynator nie zadbała o obecność wszystkich służb, których pracę koordynuje?

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję. Czy pani minister chce odpowiedzieć? Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MRPiPS Elżbieta Bojanowska:

W sprawozdaniu nie ma informacji o koordynatorze, ponieważ to jest sprawozdanie z programu. Koordynator został powołany ustawą. W związku z tym, to jest odrębna kwestia. Natomiast, jest zespół monitorujący do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie i zgodnie z zapisami ustawowymi ma się spotykać dwukrotnie w ciągu roku. Tak też się dzieje. W zespole jest pięciu przedstawicieli samorządów, siedmiu przedstawicieli resortów i 10 reprezentantów organizacji pozarządowych. Pani poseł, pytanie nie powinno być skierowane do mnie. Proszę skierować pytanie gdzie indziej. Chcę powiedzieć, że najbliższe posiedzenie zespołu odbędzie się 28 listopada, a 27 listopada będzie ogólnopolska konferencja dotycząca nadużyć wobec starszych osób. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję. Chwileczkę, pani poseł, za chwilę oddam pani głos. Są obecni jeszcze przedstawiciele innych instytucji – Komendy Głównej Policji i Narodowego Funduszu Zdrowia, zapytam, czy chcą państwo jeszcze uzupełnić wypowiedź pani minister? Dziękuję. Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Magdalena Kochan (PO):

We wniosku jest informacja, żeby przyszłoroczne sprawozdanie z działania programu za rok 2018 będzie uzupełnione o wnioski wynikające z co najmniej dwóch posiedzeń zespołu monitorującego. To są bardzo potrzebne informacje, gdyż tam jest gremium, które ma wszystkie narzędzia do zwalczania tego zjawiska. Drugi wniosek, pani przewodnicząca, prośba, żeby w imieniu Prezydium Komisji zapytać o brak obecności podczas sprawozdania, tak ważnego programu, przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Zdrowia (Narodowy Fundusz nie jest przedstawicielem Ministerstwa Zdrowia), czyli współrealizatorów programu, w tym Komendy Głównej Policji. Są przedstawiciele komendy? Przepraszam. Ale zapytajmy o brak przedstawicieli resortów, których pracę koordynuje pani minister.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję. Rozumiem, że to jest pani wniosek? Myślę, że będziemy musieli go przyjąć przez głosowanie. Czy ktoś chce jeszcze dopytać panią minister? Nie słyszę. Zamykam dyskusję. Pojawił się wniosek pani Magdaleny Kochan, żeby w imieniu Komisji wystąpić do Ministerstwa Sprawiedliwości i Ministerstwa Zdrowia z zapytaniem, dlaczego nie uczestniczyli na dzisiejszym posiedzeniu Komisji? Zadaję pytanie, kto z pań i panów posłów jest za tym, aby Komisja wystąpiła z takim zapytaniem? (7) Kto jest przeciw? (13) Kto wstrzymał się od głosu? (0)

Proponuję, aby Komisja przyjęła sprawozdanie z druku 2941. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu uznam, że Komisja przyjęła powyższe sprawozdanie. Jest sprzeciw. Przechodzimy do głosowania. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem sprawozdania z druku 2941? (13) Kto jest przeciw? (7) Kto wstrzymał się od głosu? (0) Stwierdzam, że Komisja przyjęła sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r.

Pozostaje nam wybór posła sprawozdawcy. Proponuję, aby sprawozdawcą została pani poseł Teresa Wargocka. Czy pani poseł się zgadza? Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu uznam,

że Komisja wybrała panią poseł na sprawozdawcę. Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja wyczerpała porządek dzienny posiedzenia. Dziękuję wszystkim za udział. Zamykam posiedzenie Komisji. Przypominam o jutrzejszym wspólnym posiedzeniu komisji o godzinie 16.00.